

28 травня 2015 р. у Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського відбувся семінар «Основні тенденції розвитку бібліотек в новому електронному середовищі», ініційований відділом наукової організації бібліотечно-інформаційних процесів Інституту бібліотекознавства НБУВ для керівників бібліотек науково-дослідних установ НАН України.

Основні завдання та напрями діяльності бібліотек в умовах комплексних змін інформаційного середовища окреслив у своєму виступі голова Інформаційно-бібліотечної ради НАН України академік О. Онищенко. Він, зокрема, детально проаналізував сучасні принципи формування бібліотеками інформаційних ресурсів, звернув увагу на нові типи користувачів бібліотек і на тенденцію зростання звернень колективних абонентів із проблемними мультиресурсними запитами, наголосив на необхідності інтенсифікації роботи щодо наповнення бібліотечних веб-сайтів і блогів, а також бібліографічного висвітлення видавничої діяльності співробітників НДУ НАН України в контексті майбутнього 100-річного ювілею НАН України.

З підсумками роботи бібліотек НДУ НАН України в минулому році учасників семінару ознайомила вчений секретар Інформаційно-бібліотечної ради НАН України, кандидат історичних наук Г. Солоїденко. У своєму виступі вона зробила акцент на характерних негативних тенденціях у діяльності академічних бібліотек, зокрема: зменшення передплати вітчизняних і зарубіжних періодичних видань; низька ефективність використання передплачених БД; скорочення книгообміну; брак нових форм і методів бібліотечно-бібліографічного обслуговування; зміни в соціальному забезпеченні бібліотечних працівників тощо. Водночас Г. Солоїденко відзначила активну участь усіх академічних бібліотек у підготовці бібліографічних ресурсів до 200-річчя Тараса Шевченка.

Проблему порушення бібліотеками авторського права підняв у своєму виступі завідувач відділу з охорони інтелектуальної власності НБУВ, кандидат історичних наук О. Кириленко. На конкретних прикладах від продемонстрував учасникам семінару, яким чином бібліотекарі мають дотримуватися основних положень Закону України «Про авторське право і суміжні права» під час комплектування бібліотечно-інформаційних ресурсів, обслуговування користувачів, створення цифрових копій документів і електронних бібліотек, організації репозитаріїв і та ін.

Про електронні наукові ресурси відкритого доступу розповіла головний бібліотекар відділу наукової організації бібліотечно-інформаційних процесів Інституту бібліотекознавства НБУВ О. Полякова. Зокрема йшлося про галузеві та мультидисциплінарні БД наукових рецензованих видань HINARI, AGORA, OARE, DOAJ, ARDI та умови доступу до їх ресурсів для користувачів із країни, що розвиваються.

Із досягненнями НБУВ та її партнерів у створенні реферативної БД «Україніка наукова» керівників бібліотек НДУ ознайомила завідувач відділу наукового формування національних реферативних ресурсів, кандидат історичних наук Н. Зайченко. Доповідач звернула увагу присутніх на критерії відбору періодичних і продовжуваних видань НАН України для реферування та проаналізувала їх розподіл за галузями в реферативній БД «Україніка наукова».

Про електронні сервіси для адресно-цільового інформування колективних віддалених користувачів поінформувала завідувач сектору відділу дистанційного обслуговування НБУВ Н. Добра. Вона розповіла про технологію користування віртуальною довідкою, структуру та можливості тематичного інтернет-навігатора, забезпечення доступу до наукових реферативних оглядів.

Основні показники роботи з міжнародного й вітчизняного книгообміну у 2014–2015 рр. представила молодший науковий співробітник Центру формування бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ Л. Пестрецова.

Діяльність НБУВ щодо організації перерозподілу маловикористовуваної літератури між бібліотеками НДУ НАН України знайшла відображення у виступі завідувача сектору депозитарного бібліотечного фонду відділу обмінно-резервних фондів НБУВ О. Кірданової.

Із критеріями відбору та особливостями зберігання бібліотечних колекцій і особових бібліотек учених НАН України учасників семінару ознайомила завідувач відділу бібліотечних зібрань та історичних колекцій Інституту книгознавства НБУВ О. Рябчун.

На завершення семінару провідний бібліотекар Центру консервації та реставрації НБУВ Л. Затока повідомила керівникам бібліотек НДУ НАН України про початок у цьому році роботи з обстеження фондів академічних бібліотек з метою забезпечення довготривалого зберігання видань. За словами доповідачки, ця робота проводитиметься у двох напрямках: 1) анкетування керівників бібліотек для вивчення стану збереження бібліотечного фонду; 2) апробація методики та технології обстеження бібліотечних фондів, розробленої науковцями НБУВ. У результаті цієї роботи НБУВ має створити інформаційну базу стану збереження бібліотечних фондів НАН України ***(Відбувся семінар для керівників бібліотек науково-дослідних установ НАН України // Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/node/2224>). – 2015. – 28.05).***